

146

Undervisningsministeriet. København, den 16. december 1957.

- a. Ændringsforslag til forslag til finansloven for finansåret 1958-59 § 20.
 b. XIV. Museer og samlinger, bygningsfredning m. v. B. Nationalmuseet. 8. Museets undersøgelser 5 000 kr. som en ekstraordinær 1-årig forhøjelse til registrering og opmåling af middelalderlige voldsteder.

- c. På finansloven for finansåret 1955-56 blev der under nationalmuseets konto 8. Museets undersøgelser, stillet 5 000 kr. til rådighed som 1. del af en ekstraordinær 3-årig bevilling på i alt 15 000 kr. til dækning af udgifterne ved en registrering og opmåling af middelalderlige voldsteder, jfr. FT 1954-55, tillæg D. sp. 1865-66.

Forskellige omstændigheder, for hvilke museet har gjort rede over for undervisningsministeriet, bevirkede imidlertid, at registrerings- og opmålingsarbejdet måtte udskydes et år. Nationalmuseet indstillede i denne anledning, at den nævnte konto ved ændringsforslag til lov om tillægsbevilling for 1955-56 måtte blive søgt nedsat med 5 000 kr., og således at 2. del af bevillingen på finansloven for finansåret 1956-57 i stedet måtte blive betragtet som 1. del af den 3-årige bevilling.

Undervisningsministeriet så sig imidlertid ikke i stand til at imødekomme museets indstilling, men udbad sig, forinden der kunne tages stilling til spørgsmålet om forlængelse af bevillingen, indberetning om resultatet af i hvert fald 1 års ordinært registreringsarbejde. Den ekstraordinære bevilling på i alt 15 000 kr., hvoraf 1. del på 5 000 kr. er ubenyttet, udløber herefter med indeværende finansår.

Fra nationalmuseet har undervisningsministeriet nu modtaget et andragende om, at den i finansåret 1955-56 besparede del af den 3-årige bevilling stilles til rådighed i finansåret 1958-59 til fortsat registrering og opmåling af middelalderlige voldsteder, og har i denne forbindelse oplyst følgende vedrørende det hidtil udførte arbejde:

Man har på den ene side ønsket opmålinger af voldsteder, der betegnes som centrale i historisk eller typologisk forstand, d. v. s. anlæg, som i øvrigt er sikrede ad fredningsmæssig vej. Det er af den største videnskabelige interesse, at man opmålingsmæssigt får klarhed over disse anlæg, og der vil herved være afhjulpet en mangel, som i mange år har været følelig. På den anden side har man ønsket at registrere en del voldsteder, der nu er så ødelagte ved afgravning eller overpløjning, at de ikke har kunnet fredes som historiske mindesmærker. Voldsteder af denne slags løber med de nye intensive jordbehandlingsmetoder den største risiko for i løbet af få år helt at blive udsløttet, men endnu tegner de sig for en stor dels vedkommende så tydeligt, at man ved en opmåling kan konstatere deres dimensioner og ofte deres type og dermed til en vis grad deres alder.

Det opmålingsmateriale, der herved hentes ind fra marken, er af den allerstørste videnskabelige betydning, og netop på baggrund af de senere års anvendelse af dybtgående og kraftige markredskaber er registreringsarbejdet påtrængende. Om få år vil adskillige anlæg være så udjævnede, at muligheden for en registrering for altid er gået tabt.

Opmålingerne er udelukkende udført som højdekurvekort med 25 cms ækvivalensdistancer, den eneste metode, der klart og objektivt registrerer de arkæologiske forekomster, og som også overalt i udlandet betragtes som den eneste ideelle.

I flere tilfælde er opmålingerne supplerede med luftfotografier.

Følgende fredede voldsteder er opmålt i løbet af to år:

Dronningholm slot,
 Søborg slot,
 Gurre slot,
 Pedersborg voldsted ved Sorø,
 „Ridebanen“ ved Haraldsted,